

สอย...สอย

นำเสนอเมื่อ : 30 พ.ค. 2552

ภาษาอีสาน เป็นภาษาท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว นอกจากจะใช้ในการสื่อสารกันแล้ว ภาษาอีสานยังใช้ถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก คติเตือนใจ และหยอกกล้อเพื่อความสนุกสนานในงานรื่นเริงต่าง ๆ ในรูปของผญา หมอลำ ลำกลอน ลำซิ่ง และสอย เป็นต้น

“สอย”

คือสำนวนที่ชาวอีสานนิยมพูดเสริมหรือสอดแทรก เมื่อหมอลำลำตลกบท เป็นบทรอยกรองปากเปล่าว่าสั้น ๆ ที่มีผู้ร้องแทรกขัดจังหวะหมอลำ เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน เป็นการเสริมหยอกกล้อ ทั้งหมอลำ และผู้ฟัง

การเล่นสอย หมอลำ หรือ ผู้กำลังฟังหมอลำจะเป็นใครก็ได้ ร้องกลอนสอดแทรกขึ้นมาถ้ามีผู้สอยเก่ง ๆ เขาจะเรียกว่า “หมอสอย”

ปัจจุบันมีการนำสอยมาสอดแทรกในเพลงลูกทุ่งหมอลำ หมอลำซิ่ง หรือในการเล่นอื่น ๆ อันเป็นการสอดแทรก เพื่อเพิ่มรสชาติ ความสนุกสนานในการเล่นดังกล่าว

เนื้อหา กลอนสอย ส่วนมากจะมีถ้อยคำออกไปในทางหยาบโลน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับเพศ อวัยวะเพศ และการสืบทพันธ์ุทั้งคนและสัตว์ เพื่อให้เกิดุความสนุกสนานแฝงไปด้วยคติเตือนใจ ระหว่างผู้สอยและผู้ฟังจะเข้าใจกันดี

ไม่ถือโทษโกรธเคืองกันและกัน
(สารานุกรมวัฒนธรรมไทยอีสาน เล่ม 13 : หน้า 4483)
ตัวอย่างคำสอย เช่น

✘

ภาพประกอบจาก www.oknation.net/blog

(๑) สอย สอย นกแตกแตก บินขวมปลายตาล
เอาแม่มาน ปานอุมไหเหล้า นีกะสอย

(๒) สอย สอย สาวสำน่อย งอนขี้ขอนแก่น
ขอนแก่นพัก ขี้ติดตะโปก นีกะสอย

(๓) สอย สอย นกแตกแตก บินขวมทางเกวียน
สาวนักเรียน ลากรูเลนบาว นีกะสอย

(๔) สอย สอย เฒ่าบ้านเพิ่น ธรรมะรัมโม
เฒ่าบ้านโต แสงเฒ่าแสงหาว นีกะสอย

(๕) สอย สอย ผักอีตู๋ ไบหู่ไบหด
ผู่เฒ่าเหม็นตด งวักพูนงวักพี นีกะสอย

(๖) สอย สอย นกแตกแตก บินขวมปลายตาล
เอาผ้าทหาร บานขี้จักร

นีกะสอย

ความหมายของภาษาอีสาน (ขวม = ข้าม, แม่มาน
คนทอง , สาวสำน่อย = สาวรุ่น, งอย = เกาะ , เพิ่น = เขา
คนอื่น, โต = ตัว ตัวเรา, หาว = กลา บาบิน)